

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« » 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**УНІВЕРСИТЕТСЬКІ СТУДІЇ:
Я — СТУДЕНТ**

спеціальності	061 Журналістика
рівня вищої освіти	першого (бакалаврського)
освітньої програми	061.00.01 Журналістика

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307965
Програма № 2895/24
Начальник відділу моніторингу якості освіти:
Григоренко
(підпис) (прізвище, ім'я, по-батькові)
" » 20 24

Київ – 2024

Розробники: Ольга БИКОВА, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, доцент кафедри міжнародної журналістики; Анжеліка ДОСЕНКО, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, доцент кафедри міжнародної журналістики.

Викладачі: Інга ПОГРЕБНЯК, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та нових медіа

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри журналістики та нових медіа

Протокол від 2 вересня 2022 р. № 2

Завідувач кафедри

Інга ПОГРЕБНЯК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Журналістика»

1 вересня 2022 р.

Гарант освітньої-професійної програми

Володимир ГРИСЮК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна журналістика»

2 вересня 2022 р.

Гарант освітньої-професійної програми

Ольга БИКОВА

Робочу програму перевірено

3 вересня 2022 року

Заступник декана Факультету журналістики

Вікторія СОШИНСЬКА

Пролонговано:

на 2023/2024 н.р. (Погребняк І.В.), «29» 08 2023 р., протокол № 1

на 2024/2025 н.р. (Гришук), «30» 08 2024 р., протокол № 1

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол №

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Університетські студії (модуль «Я – студент»))» є нормативним документом Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою журналістики та нових медіа на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для спеціальності С7 «Журналістика» (освітньої програми «Журналістика») денної та заочної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни «Університетські студії (модуль «Я – студент»))», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета курсу – ознайомити студентів-першокурсників зі змістом та організаційними формами підготовки фахівця з журналістики у вищому навчальному закладі, розвивати професійне мислення та сприяти професійному самовизначенню.

Завдання курсу:

- допомогти студентам-першокурсникам швидше увійти в нове для них навчальне середовище;
- допомогти подолати організаційні труднощі першого року навчання, розкрити свої найкращі якості.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У процесі вивчення дисципліни студенти набувають таких компетентностей: **ЗК 3** – Здатність бути критичним та самокритичним; **ЗК 8** - Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями; **ЗК 9** - Здатність реалізувати свої справи і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; **ЗК 11** – Здатність спілкуватися державною мовою.

Результати навчання:

РН-02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

РН-07. Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег

РН-08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела.

РН-11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни «Університетські студії (модуль «Я – студент»))», становить 30 год., із них 8 год. – лекції, 6 год. – семінари, 2 год. – модульний контроль, 14 год. – самостійна робота.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

– Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем		Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лаб оракторні	Індиві дуальні	
Змістовий модуль І. Основи самоорганізації навчальної діяльності студента у вищому навчальному закладі							
Тема 1. Студент як об’єкт і суб’єкт навчання у вищому навчальному закладі	10	4	2				4
Тема 2. Особливості системи вищої освіти України	9	2	2				5
Тема 3. Самостійна робота студента, його саморозвиток та саморегуляція	9	2	2				5
Модульний контроль	2						
Разом	30	8	6				14

– Тематичний план для заочної форми навчання

Назви змістових модулів, тем		Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лаб оракторні	Індиві дуальні	
Змістовий модуль І. Основи самоорганізації навчальної діяльності студента у вищому навчальному закладі							
Тема 1. Студент як об’єкт і суб’єкт навчання у вищому навчальному закладі	10	2	2				6
Тема 2. Особливості системи вищої освіти України	10						10
Тема 3. Самостійна робота студента, його саморозвиток та саморегуляція	10						10
Разом	30	2	2				26

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Основи самоорганізації навчальної діяльності студента у вищому навчальному закладі

Лекція 1–2. Студент як об'єкт і суб'єкт навчання у вищому навчальному закладі (4 год.)

Загальна характеристика студентства. Особливості фізичного, психофізіологічного та інтелектуального розвитку студентів. Навчально-професійна діяльність як провідна для студентського віку. Етапи розвитку особистості студента у процесі навчання. Типологічні особливості сучасних студентів. Типологія студентів: за критерієм поведінкових тенденцій у зв'язку з обранням професії; за рівнем професійної спрямованості; за ставленням студентів до обраної професії; за ставленням студентів до професійного навчання, громадської роботи, за їх соціальною активністю та позанавчальними інтересами; за ставленням до навчання. Труднощі входження у процес професійного навчання. Дидактичні, соціально-психологічні, професійні труднощі. Адаптація студента до навчання у вищому навчальному закладі. Форми адаптації. Індивідуалізація, інтеграція, професійна ідентифікація, професійна самопрезентація студента. Причини навчальної неуспішності студентів: психологічні, нейрофізіологічні, педагогічні. Умови успішного навчання студентів. Особливості навчання студентів-журналістів.

Семінар 1. Студент як об'єкт і суб'єкт навчання у вищому навчальному закладі (2 год.)

Літературу подано в планах семінарських занять.

Лекція 3. Особливості системи вищої освіти України (2 год.)

Структура системи вищої освіти в Україні. Освітні рівні. Освітньо-кваліфікаційні рівні вищої освіти. Вищі навчальні заклади I–IV рівнів акредитації. Управління вищим навчальним закладом. Стандарти вищої освіти: державний стандарт вищої освіти, галузеві стандарти вищої освіти, стандарти вищої освіти вищих навчальних закладів. Нормативні документи, що регламентують зміст освіти та навчання. Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника вищого навчального закладу, освітньо-професійна програма, структурно-логічна схема підготовки фахівця. Навчальний план, робочий навчальний план, навчальна програма, робоча навчальна програма, підручник та навчальний посібник. Форми навчання у вищих навчальних закладах: денна (очна), вечірня, заочна, дистанційна, екстернатна. Форми організації навчального процесу у вищих навчальних закладах: навчальні заняття (лекція, семінарське, практичне, лабораторне, індивідуальне заняття, консультація), самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи (залік, екзамен). Кредитно-модульний підхід до організації навчального процесу. Модульно-рейтингова система оцінювання знань студентів. Права та обов'язки студентів. Студентське самоврядування. Особливості університетської освіти: фундаментальність підготовки,

гуманітаризація, гуманізація, поєднання навчання та наукової роботи, академічні свободи.

Семінар 2. Особливості системи вищої освіти України (2 год.)

Літературу подано в планах семінарських занять.

Лекція 4. Самостійна робота студента, його саморозвиток та саморегуляція (2 год.)

Студент як суб'єкт взаємодії з викладачами, адміністрацією університету та іншими студентами. Самостійна робота студента як основна форма організації навчально-професійної діяльності у вищому навчальному закладі. Правила конспектування лекції. Самостійна робота з науковою літературою. Формулювання тез, складання анотації наукової праці. Вимоги до написання та оформлення реферату. Вимоги до оформлення бібліографії. Підготовка доповіді. Виступ перед аудиторією. Науково-дослідна робота студента, її основні форми: участь у наукових дослідженнях кафедри, участь у наукових семінарах та конференціях, підготовка тез доповідей та наукових статей, наукових робіт на конкурси. Наукові предметні гуртки та проблемно-дослідні групи. Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання. Курсова / дипломна робота, основні етапи її виконання: вибір теми, затвердження теми та наукового керівника, визначення мети і завдань, підбір інформаційних джерел, відбір та аналітична обробка матеріалу, проведення емпіричного дослідження та обробка його результатів, формулювання висновків та рекомендацій, виклад матеріалу та оформлення роботи. Саморозвиток та саморегуляція студента. Сесія та екзамен: умови ефективної підготовки та поведінки.

Семінар 3. Самостійна робота студента, його саморозвиток та саморегуляція (2 год.)

Літературу подано в планах семінарських занять.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Основи самоорганізації навчальної діяльності студента у вищому навчальному закладі

Семінар 1. Студент як об'єкт і суб'єкт навчання у вищому навчальному закладі (2 год.)

1. Загальна характеристика студентства та особливості студентського віку.
2. Типологічні особливості сучасних студентів.
3. Труднощі входження у процес професійного навчання та адаптація студента до навчання у вищій школі.
4. Причини навчальної неуспішності та умови успішного навчання студентів.
5. Особливості навчання студентів-журналістів.

Завдання:

1. Опрацювати за навчальним посібником «Я – студент» теми «Мій університет», «Я – студент-грінченківець». Ознайомитися з роботою центрів практичної підготовки (НВЦ «Грінченко-інформ», «А-студія»).

Література:

1. Башманівський В. І. Навчаємось основ журналістики: навч.-метод. посіб. / В. І. Башманівський, С. А. Чорна. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018. – 160 с.
2. Педагогіка вищої школи: опорний конспект лекцій / Л. А. Мартинець. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 40 с.
3. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи : підручник / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. – К. : Каравела, 2008. – 352 с.
4. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. – Івано-Франківськ: НАІР, 2018. - 120 с.
5. Я – студент : навч. посіб. / [Огнев'юк В. О., Жильцов О. Б., Караман С. О. та ін. ; за заг. ред. Огнев'юка В. О.]. – 4-те вид., зі змінами. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. – С. 3–78.

Семінар 2. Особливості системи вищої освіти України (2 год.)

1. Структура системи вищої освіти в Україні. Управління вищим навчальним закладом.
2. Ступеневість вищої освіти в Україні.
3. Нормативні документи, що визначають зміст освіти та навчання у вищій школі.
4. Форми навчання та форми організації навчального процесу у вищому навчальному закладі.
5. Кредитно-модульний підхід до організації навчального процесу та система оцінювання знань студентів.
6. Права та обов'язки студентів. Студентське самоврядування.
7. Особливості університетської освіти.

Завдання:

1. Опрацювати за навчальним посібником «Я – студент» тему «Я навчаюся за кредитно-модульною системою».
2. Проаналізувати нормативні документи, що регулюють навчання студентів

у вищих навчальних закладах, і визначити основні права та обов'язки студентів.

Література:

1. Я – студент : навч. посіб. / [Огнев'юк В. О., Жильцов О. Б., Караман С. О. та ін. ; за заг. ред. Огнев'юка В. О.]. – 4-те вид., зі змінами. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. – С. 79–100.
2. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти : Навч. посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти / Я. Я. Болюбаш. – К. : ВВП «КОМПАС», 1997. – 64 с.
3. Закон України «Про вищу освіту», документ № 1556-18 від 01.07.2014 р., редакція від 04.08.2015 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>
4. Настольна книга для молоді «Твої права» / Упор. : З. Галковська, Т. Жданюк, С. Яровий. – К. : Міжнародна Ліга прав дітей та молоді, 2000. – 154 с.
5. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи : підручник / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. – К. : Каравела, 2008. – 352 с.
6. Студент і закон : збірник законодавчо-правових документів. – Київ : Четверта хвиля, 1997.
7. Сучасні системи вищої освіти: порівняння для України / Заг. ред. В. Зубка. – К., 1997. – 290 с.
8. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / Михайло Миколайович Фіцула. – К. : Академвидав, 2006. – 352 с.

Семінар 3. Самостійна робота студента, його саморозвиток та саморегуляція (2 год.)

1. Студент як суб'єкт взаємодії з викладачами, адміністрацією університету та іншими студентами.
2. Самостійна робота студента.
3. Правила конспектування лекції та самостійна робота з науковою літературою.
4. Формулювання тез, складання анотації наукової праці, написання реферату.
5. Підготовка доповіді та виступ перед аудиторією.
6. Науково-дослідна робота як різновид самостійної роботи студента.
7. Саморозвиток та саморегуляція студента.
8. Сесія та екзамен.

Завдання:

1. Опрацювати за навчальним посібником «Я – студент» теми «Як мені краще організувати навчання», «Я – в інформаційному середовищі університету».

Література:

1. Я – студент : навч. посіб. / [Огнев'юк В. О., Жильцов О. Б., Караман С. О. та ін. ; за заг. ред. Огнев'юка В. О.]. – 4-те вид., зі змінами. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. – С. 101–212.
2. Березовська Л. І. Самовиховання та саморегуляція особистості : навчальний посібник / Людмила Іванівна Березовська. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2011. – 168 с.
3. Дідора М. І., Яцуля В. В. Розвиток впевненості у студентів / М. І. Дідора, В. В. Яцуля // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 11. – С. 30–35.
4. Ковалів Ю. І. Абетка дисертанта : Методологічні принципи написання дисертації / Юрій Іванович Ковалів. – К. : Твім інтер, 2009. – 460 с.
5. Фадєєв М. Ю., Глушко О. О. Не хвилюйтесь – у вас екзамен / М. Ю. Фадєєв, О. О. Глушко. –

К. : Магістр-S, 1996. – 104 с.

6. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / Михайло Миколайович Фіцула. – К. : Академвидав, 2006. – 352 с.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

а. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кіл-ть балів за одиницю	ЗМ 1	
		кількість одиниць	Максимальна кіл-ть балів
Відвідування лекцій	1	4	4
Відвідування семінарських занять	1	3	3
Робота на семінарських занятті	10	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25
Разом:			82
Максимальна кількість балів	82		
Розрахунок коефіцієнта	$82/100=0,82$		

б. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль І. Основи самоорганізації навчальної діяльності студента у вищому навчальному закладі

Тема 1-2. Студент як об'єкт і суб'єкт навчання у вищому навчальному закладі

1. Опрацювати за навчальним посібником «Я – студент» теми «Мій університет», «Я – студент-грінченківець». Ознайомитися з роботою центрів практичної підготовки (НВЦ «Грінченко-інформ», «А-студія»).

Тема 3. Особливості системи вищої освіти України

2. Опрацювати за навчальним посібником «Я – студент» тему «Я навчаюся за кредитно-модульною системою».

3. Проаналізувати нормативні документи, що регулюють навчання студентів у вищих навчальних закладах, і визначити основні права та обов'язки студентів.

Тема 4. Самостійна робота студента, його саморозвиток та саморегуляція

4. Опрацювати за навчальним посібником «Я – студент» теми «Як мені краще організувати навчання», «Я – в інформаційному середовищі університету».

Критерії оцінювання самостійної роботи

Кожна тема самостійної роботи оцінюється у 5 балів. Максимальне розкриття питання та виконання практичних завдань гарантує студентові отримання високої оцінки, що пізніше буде врахована у загальний рейтинг під час складання навчальної дисципліни на сесії.

Критерії оцінювання відповіді:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

с. Форма проведення модульного контролю та критерії оцінювання Модульна контрольна робота №1

1. Опишіть обов'язки та права сучасного студента.
2. Проаналізуйте переваги сучасного Болонського процесу.
3. Дайте визначення чим є «Статут Університету». Поясніть його значення та важливість.
4. Окресліть портрет ідеального викладача.
5. Чим, на вашу думку, є корпоративна культура? У чому вона полягає в університеті Грінченка.
6. Поясніть у чому полягає Місія університету імені Бориса Грінченка.

7. Дайте визначення конфлікту. У чому полягає шлях вирішення конфлікту з позиції лідерства служіння?
8. У чому, на вашу думку, полягає шлях саморозвитку студента? Думку обґрунтуйте.
Поясніть у чому полягає професійний розвиток майбутнього фахівця? Думку обґрунтуйте.
9. Проаналізуйте основні форми організації навчально-виховного процесу в університету імені Бориса Грінченка.

d. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Я – студент» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип коопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально–методичної карти, де зазначено види контролю й принципи їх оцінювання.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, повідомлення, доповідь.

Методи письмового контролю: модульна контрольна робота, самостійна робота.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної, індивідуальної та модульної контрольної роботи.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Разом: 30 год., з них лекції – 8 год., семінари – 6 год., модульний контроль – 2 год., самостійна робота – 14 год.

Тиждень	I	IV	V
Модулі	Змістовий модуль I. Основи самоорганізації навчальної діяльності студента у вищому навчальному закладі		
Лекції	1; 2	3	4
Дати			
Теми лекцій	Студент як об'єкт і суб'єкт навчання у вищому навчальному закладі – 2 б.	Особливості системи вищої освіти України – 1 б.	Самостійна робота студента, його саморозвиток та саморегуляція – 1 б.
Теми семінарських занять	Студент як об'єкт і суб'єкт навчання у вищому навчальному закладі – 11 б.	Особливості системи вищої освіти України. – 11 б.	Самостійна робота студента, його саморозвиток та саморегуляція – 11 б.
Самостійна робота	Студент як об'єкт і суб'єкт навчання у вищому навчальному закладі – 10 б.	Особливості системи вищої освіти України – 5 б.	Самостійна робота студента, його саморозвиток та саморегуляція – 5 б.
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)		
Підсумковий контроль	залік		

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Башманівський В. І. Навчаємось основ журналістики: навч.-метод. посіб. / В. І. Башманівський, С. А. Чорна. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018. – 160 с.
2. Закон України «Про вищу освіту», документ № 1556–18 від 01.07.2014 р., редакція від 04.08.2015 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>
3. Педагогіка вищої школи: опорний конспект лекцій / Л. А. Мартинець. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 40 с.
4. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. – Івано-Франківськ: НАІР, 2018. - 120 с.
5. Я – студент : навч. посіб. / [Огнев'юк В. О., Жильцов О. Б., Караман С. О. та ін. ; за заг. ред. Огнев'юка В. О.]. – 4-те вид., зі змінами. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. – 278 с. ; 5-те вид., зі змінами. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. – 202 с. – Режим доступу: <http://elibrary.kubg.edu.ua/10195/>.

Додаткова:

6. Березовська Л. І. Самовиховання та саморегуляція особистості : навчальний посібник / Людмила Іванівна Березовська. – К. : Видавничий Дім. «Слово», 2011. – 168 с.
7. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти : навч. посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти / Я. Я. Болюбаш. – К. : ВВП «КОМПАС», 1997. – 64 с.
8. Дідора М. І., Яцуля В. В. Розвиток впевненості у студентів / М. І. Дідора, В. В. Яцуля // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 11. – С. 30– 35.
9. Єременко О. В. Вступ до спеціальності: журналістика : навчальний посібник / О. В. Єременко. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 74 с.
10. Ковалів Ю. І. Абетка дисертанта : Методологічні принципи написання дисертації / Юрій Іванович Ковалів. – К. : Твім інтер, 2009. – 460 с.
11. Методичні вказівки до підготовки та захисту бакалаврських робіт (для студентів денної форми навчання Гуманітарного інституту) / Уклад. : Ю. В. Вишницька, О. Л. Доценко, О. В. Єременко, В. І. Мельник, О. В. Шапочкіна. – К. : КУ імені Бориса Грінченка, 2013. – 24 с.
12. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи : підручник / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. – К. : Каравела, 2008. – 352 с.
13. Студент і закон : збірник законодавчо-правових документів. – Київ : Четверта хвиля, 1997.
14. Сучасні системи вищої освіти: порівняння для України / Заг. ред. В. Зубка. – К., 1997. – 290 с.
15. Фадєєв М. Ю., Глушко О. О. Не хвилюйтесь – у вас екзамен / М. Ю. Фадєєв, О. О. Глушко. – К. : Магістр-S, 1996. – 104 с.

16. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / Михайло Миколайович Фіцула. – К. : Академвидав, 2006. – 352 с.